

MIRUNA VLADA

poeme din viitorul volum **Bosnia. Partaj.**

Poemul mamei

Eu am moștenit
rochia de mireasă
roasă de moli
a mamei.

Eu am tricostat
rochia de mireasă
roasă de mine
a mamei.

Era o zi de primăvară
ca ziua asta de iarnă
când în inima ei de fată
au intrat moliile în șuvoaie
din stomac până în ochi.
Uitase toate ferestrele deschise.
Așteptase prea mult.
Nici nu apucase să alăpteze.
Nici nu îmi mișcasem piciorușele.
Cocoșul cântase de trei ori.
Și moliile s-au așezat
în cearșafuri.
Și sângele a țâșnit
ca dintr-un robinet minuscul
direct din aortă.
Și atunci glasul ei mi-a colorat buzele
și am scâncit.

Dar în lichidul amniotic nu se simt
cutremurele.
Doar o trepidație ușoară
ca un sărut grăbit, pe peronul gării
sau ca plânsul înfundat, ce urmează după un sărut grăbit, pe
peronul gării

Și moliile s-au apropiat de buricul ei.
și se uitau la mine ca prin microscop.
Căutau rochia ei de mireasă, trupul meu.
Dar mânușile albe de dantelă
fuseseră de mult aruncate sub pat.

Moliile înghițiseră deja perdelele
și cearșafurile.
Ce să mai ascunzi
când obiectele de mobilier sunt organele tale interne

când dragostea e cordonul ombilical ce ți se încolățește
în jurul gâtului

și îți ia răsufarea.
Cearșafurile rămân intacte, neroase
cearșafurile noastre sunt toate rochiile
de mireasă nefolosite din lumea asta.

Mie, înăuntru, îmi creșteau
unghiile mai repede decât genele
și pielea mea a crescut pe deasupra moliilor.
Cu mâinile larg desfăcute
o puteam prinde pe mama de plămâni
dar cu ochii nu vedeam nimic necesar.
De atunci ochii mi-au rămas
ca niște nasturi în plus, de rezervă.
Eu am stăpânit toate coloniile de moli
care i s-au prins mamei în păr.
Eu acum simt în aortă
fiecare plecare
ca pe o naștere prematură.
Absența costumului de ginere
lasă goluri de aer vineții
pe pereții aortei.
Le-am șters cu o cârpă, cu limba.
Moliile nu cred în lacrimi.
Dar, mamă, orice cuvânt care trece prin tine
e un cuvânt din buricul meu.

Senada. de jucărie.

sunt o femeie de jucărie. am o voce care apare seara
în pereții acestui apartament.
nu ne jucăm întotdeauna
dar eu sunt întotdeauna de jucărie.
eu apar în zid. ei m-au numit senada.
ei se joacă eu nu mă joc
eu sunt doar de jucărie.

spuma săpunului, imediat după ce el iese din baie și se spală
pe mâini.

când el iese din baie eu intru cu vocea prin perete
eu văd cu vocea mea pe întuneric
spuma aceea caldă rămasă pe săpun
ca și cum niște flori mici și albe au ieșit din pielea lui.

e întuneric și mă joc înăuntru cu spuma săpunului
 ei mă strigă prin casă ei râd tare fac zgomot
 ca să nu se sperie de bărbăția lor
 le e frică de armele lor
 strigă tare
 senada
 se na da
 see naa daa

vocea lor nu rămâne pe loc
 intră și iese bezmetic din pereți
 eu rămân eu stau nu mi-e frică de ce să-mi fie frică
 eu nu mă joc
 eu sunt zid

și după ce termină sticlele de vin
 spaima devine groază
 încep să iasă rând pe rând de sub fusta mea.
 nu au mâinile murdare
 eu nu fac zgomot
 ei au ieșit rând pe rând
 nu erau murdari ei făceau gălăgie
 senada nu mai e numele meu, e numele lor
 eu țin ochii închiși eu văd pe întuneric
 murdăria nu se vede pe întuneric
 eu nu mai am piele
 dar am sub fustă tot ce a mai rămas din războiul ăsta nenorocit

spuma de săpun cu miros de piele dar fără piele.
 îmi strigau numele și îmi acopereau fața.
 nu mai era numele meu acum era numele lor
 ultimul a aprins lumina.
 du-te la baie să te speli, a strigat.
 eu sunt de jucărie n-am cu ce să mă spăl.
 la robinet nu curge nimic, nu am putere să învârt de robinet
 de unde iese apa? nu pot atinge robinetul
 nu e nici un săpun aici, doar niște cârpe aruncate pe jos
 mă șterg. curg. mă șterg. curg.
 dacă aș ști numele lor
 i-aș striga și eu pe nume. le-aș pune mâna pe față.

mă joc la comutator. aprind și sting. mă șterg curg. aprind și sting.
 nu se mai aud vocile.
 s-a supărat senada, zice. hopa, fiți atenți că s-a supărat senada.

când vin aici, intru în baie, doar în baie,
 nu știu celelalte camere.
 intru mereu după ce el se spală pe mâini și închide lumina
 intru ca să mă uit la spuma săpunului
 și văd prosoapele albe, mari. săpunul
 mirosul pielii lui curate între pereții casei Karaman.
 nu mai e gălăgie.

acum au schimbat robinetul ăla ruginit
 acum e un buton pe care apeși ușor și curge apa. de unde vine apa?
 când iese de sub fusta mea aprinde lumina și covorul e plin
 de pete roșii

du-te și spală-te jechoaso
 nu pot atinge robinetul tremur
 „în raidul nostru de ieri de la Bihac am omorât vreo 30
 și tot nu s-a făcut atâta mizerie” zice
 „Senada asta sângerează cât un pluton” zice
 nu e săpun
 la robinet curge apă cu rugină.
 mi-am îndesat niște cârpe înăuntru ca să se oprească
 „parcă i-am tăiat beregata sub fusta aia, zău așa”

dacă aș avea piele m-ar chema senada aș purta numele lor
 dacă aș avea sânge l-aș curăța cu prosopul ăsta alb.
 ar ști că senada e din nou aici în baie că ar vedea prosopul murdar

eu sunt o jucărie cu sânge. dau drumul la apă în fiecare seară și
 el intră să oprească robinetul.
 eu vreau să mă joc, am venit din nou aici în Foča¹, unde a rămas
 trupul meu, numele meu în zid

el se sperie degeaba, că nu-l pot atinge
 vrea să repare robinetul, mă strigă senada prin toată casa
 mai întâi a chemat instalatorii
 apoi l-au internat. și acum mă tot strigă în continuu. senadaaa.

eu privesc spuma săpunului. am rămas aici.
 medicul legist mi-a consemnat greutatea
 înălțimea, culoarea părului
 m-au așezat în documentele lor
 au murdărit pacea cu numele meu. senada e acum numele lor.

[1] În timpul războiului de destrămare a Iugoslaviei, pe teritoriul Bosniei Herțegovina are loc cel mai mare genocid de după cel de-al doilea război mondial și una dintre cele mai mari crime de război din epoca modernă – violul în masă (în total în jur de 20.000 de femei au fost, de-a lungul celor trei ani, violate și maltratate pe criterii etnice, mame și fiice împreună). Între aprilie 1992 și ianuarie 1994, au loc Masacrele de la Foča sau Genocidul de la Foča, un orașel din estul Bosniei locuit în majoritate de musulmani, în care peste 2700 de persoane au fost ucise sau declarate dispărute, fără să le fie găsite cadavrele. Operațiunile de căutare ale acestora sunt încă în derulare în pădurile din jurul orașului. În așa-numita „casă Karaman”, câteva sute de femei și fete minore musulmane au fost violate în masă de soldații sârbi din trupele paramilitare conduse de comandantul Radomir Kovac, condamnat inițial de Tribunalul Internațional pentru Crimele Fostei Iugoslavii la 20 de ani de închisoare și eliberat la rejudecarea cazului în iulie 2013.